

Motion till riksdagen 2021/22:2831

av **Betty Malmberg (M)**

Forskningsinfrastruktur är grunden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lansera Sverige som en ”forskningshubb” och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nationell forskningsinfrastruktur ska tilldelas långsiktiga resursanslag som ska underhållas och uppgraderas systematiskt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagring, insamling och delning av hälso- och vårddata ska tillåtas samt att en handlingsplan för detta ska utarbetas skyndsamt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att hälso- och vårddata från olika regioner är standardiserade och kompatibla och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svenska forskare har tillgång till världsledande forskningsinfrastruktur antingen genom att den finns fysiskt inom landets gränser eller är tillgänglig genom internationella medlemskap. Detta är en oerhört viktig grund för framtida spetsforskning, tekniksprång och innovationskraft. Att kunna erbjuda modern och excellent forskningsinfrastruktur är också en magnet för att locka utländska experter och behålla de allra främsta forskarna. Sverige skulle kunna utveckla denna tillgång bättre och kunna erbjuda våra tjänster också till utländska företag genom att lansera oss som en ”forskningshubb”.

För att vidmakthålla dagens goda utgångsläge då det gäller forskningsinfrastruktur krävs ökade resurser, systematiskt underhåll och uppgraderingar. Det är också viktigt att vi med begreppet forskningsinfrastruktur inte bara syftar på tekniska anläggningar utan även inkluderar infrastruktur som behövs inom andra vetenskapsområden. Det kan till exempel handla om biobanker, databaser och registerforskning.

Det ekonomiskt ansträngda läget för svensk forskningsinfrastruktur var en stor källa till oro som framfördes av många talare vid utbildningsutskottets öppna hearing inför

den senaste forskningspropositionen. Men förutom nivån på anslaget är det också viktigt med långsiktighet, samverkan som även inkluderar lärosätenas anläggningar samt att de data som genereras är standardiserade och likvärdiga över hela landet. Det gör att forskningen blir tillgänglig och jämförbar och håller hög kvalitet.

Det är också viktigt att det skyndsamt utarbetas en handlingsplan för att möjliggöra lagring, insamling och delning av hälso- och vårddata samtidigt som det säkerställs att data behandlas på ett etiskt och rättssäkert sätt. Detta sker redan i våra grannländer och inom flera länder i OECD. Även svenska patienter är mer än villiga att bidra. I en Sifo-intervju (på uppdrag av Forska! Sverige, maj 2020) uppgav hela 93 procent att de ville dela sina data för att bidra till klinisk forskning och vårdens utveckling. Det är därför oförståeligt att det inte händer mer i frågan.

Att delning av vårddata har betydelse visar erfarenheter av registret Swedeheart, ett register som har bidragit stort till att förbättra hjärtsjukvården genom att vårddata har kunnat användas och spridas. I en jämförande studie mellan Sverige och England visade det sig att dödligheten i hjärtinfarkt, 30 dagar efter insjuknande, var nästan 30 procent lägre i Sverige. Genom att samla in, använda och dela vårddata i realtid kan man skapa bättre förutsättningar för att undvika misstag och dessutom identifiera och byta ut ineffektiva behandlingsmetoder. Detta ställer dock krav på forskningsinfrastruktur där vårddata kan kommunicera med varandra och även tillhandahållas på ett standardiserat sätt.

Med hänvisning till ovan anser undertecknad att Sverige snarast ska utarbeta en övergripande strategi för hur vi ska ta till vara potentialen av gjorda investeringar i svensk forskningsinfrastruktur samt vidmakthålla och vidareutveckla densamma. Detta måste riksdagen ge regeringen till känna.

Betty Malmberg (M)